

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

(повна назва кафедри)

Код РНПД 074418

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
Basics of Communicative Linguistics

рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

тип дисципліни: *обов'язкова*

мова(и) викладання: *англійська, українська*

Миколаїв – 2025

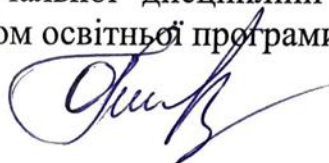
Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи комунікативної лінгвістики/Basics of Communicative Linguistics**» є одним зі складників комплексної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми Прикладна лінгвістика галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки за спеціальністю В 11 Філологія спеціалізація В 11.10 Прикладна лінгвістика.

«07» травня 2025 р. 16 с.

Розробник: Філіппова Н.М., кандидат філологічних наук, доцент.

Проект робочої програми навчальної дисципліни **Основи комунікативної лінгвістики** узгоджено з гарантом освітньої програми
Гарант освітньої програми

Олена ГОГОРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни **Основи комунікативної лінгвістики** розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 6 від «09» червня 2025 р.

Завідувач кафедри

Ніна ФІЛІППОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни **Основи комунікативної лінгвістики** розглянуто Науково-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 6 від «11» червня 2025 р.

Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни **Основи комунікативної лінгвістики** погоджено з навчальним відділом

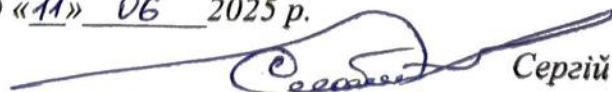
Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни **Основи комунікативної лінгвістики** затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 6 від «11» 06 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025
© Філіппова Н.М., 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	10
8. Критерії оцінювання результатів навчання	11
9. Засоби навчання.....	12
10. Рекомендовані джерела інформації	12
Питання до модульного контролю.....	14

ВСТУП

Анотація

Курс «Основи комунікативної лінгвістики» входить до обов'язкових компонентів ОП і є обов'язковим для вивчення студентами, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів спеціалізації «Прикладна лінгвістика». Курс складається з лекцій і завдань для самостійної роботи, які спрямовані на формування системи сучасних наукових знань про спілкування: комунікативний процес: його чинники, функції та сфери комунікації, види невербальної комунікації, особливості вербальної комунікації, комунікативний кодекс, комунікативний і мовленнєвий акт, класифікації мовленнєвих актів, постулати ефективної мовленнєвої діяльності, особливості міжкультурної комунікації. Знання про закономірності обміну інформацією між комунікантами в процесі вербальної і невербальної взаємодії дозволяють формувати загальні і професійно-орієнтовані комунікативні компетентності для забезпечення ефективного спілкування в академічному і фаховому середовищі. Особлива увага приділяється прикладним аспектам використання теорій комунікативної лінгвістики і прагмалінгвістики, зокрема, методика навчання рідної та іноземної мов, переклад, комунікативні технології.

Ключові слова: *комунікативна лінгвістика, комунікативний процес, мовленнєвий акт, вербальна комунікація, невербальне комунікація, міжкультурна комунікація, комунікативні технології.*

Abstract.

The discipline "The basics of the speech communication theory" (Communicative Linguistics) is included into the cycle of professional training disciplines, and is obligatory for the Bachelor's Curriculum - "Applied Linguistics". The course is composed of lectures and self-study tasks, which presuppose the formation of the system of contemporary scientifically relevant knowledge about the human communication: communicative process, its components, functions and spheres of communication, types of nonverbal communication, specific characteristics of verbal communication, communicative codes, communicative and speech acts, classification of speech acts, postulates of effective speech communication, intercultural communication. The knowledge of the laws governing the information exchange among communicants in the process of verbal and nonverbal interaction enables to form the general and professional competences for providing efficient academic and professional communication. The applied aspects of the theories of communicative linguistics and pragmatics are highlighted, in particular, native and foreign language teaching methods, translation, communicative technologies.

Key words: *communicative linguistics, communicative process, speech act, verbal communication, nonverbal communication, intercultural communication, communication technologies.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Освітня програма <i>Прикладна лінгвістика</i>	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В 11 Філологія спеціалізації В 11.10 Прикладна лінгвістика	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (не передбачена)		5-й	5-й
Загальна кількість годин денна – 90		Лекцій	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1; самостійної роботи студента – 5;		30 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		-	-
	Освітній рівень: перший(бакалаврський)	Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу «Основи комунікативної лінгвістики» полягає у тому, щоб забезпечити формування системи прагмалінгвістичних знань про структуру, закономірності, найсуттєвіші аспекти мовленнєвої комунікації, розуміння комунікативного процесу як соціально-історичного і соціокультурного явища, розуміння особливостей його сучасних міждисциплінарних вимірів. Знання сучасних форм, засобів і принципів мовленнєвої комунікації, комунікативних стратегій і тактик, різних типів дискурсів, принципів успішної кооперації, методів вирішення конфліктних ситуацій, новітніх комунікативних технологій дозволяють зрозуміти можливості досягнення ефективності комунікативного процесу для формування необхідних компетентностей.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи прикладної лінгвістики» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ІК 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.

ФК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна передбачає, що студенти мають попередні знання про мовну систему (фонетику, граматику, лексику, синтаксис), лінгвокультурологію, володіння рідною і іноземною мовою. Комунікативна лінгвістика також пов'язана із лінгвістикою тексту, стилістикою, лексикологією, психолінгвістикою, когнітивною лінгвістикою, семіотикою, методикою викладання іноземної мови, теорією і практикою перекладу.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати і систематизувати.

ПРН 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній і письмовій формі, в різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Природа, компоненти, форми комунікації.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет і завдання комунікативної лінгвістики. Спілкування як діяльність. Типи спілкування. Моделі комунікації.

Література [1] стор. 7–26; стор. 31–51; [2] стор. 7–14; стор. 32–54; [3] стор. 7–16.

Тема 2. Канали комунікації. Вербальні компоненти комунікації. Невербальні компоненти комунікації. Форми мовного спілкування.

Література [1] стор. 54–86; [3] стор. 16–23.

Тема 3. Комунікативний акт. Компоненти комунікативного акту.

Література [1] стор. 103–122; [2] стор. 15–32.

Тема 4. Мовна й комунікативна компетенція. Залежність комунікативної компетенції від комунікативних інтенцій, дотримування комунікативних стратегій, знання особистості співбесідника, врахування психологічних особливостей адресата, контролю мовленої поведінки. Складові комунікативної компетенції.

Література [1] стор. 122–136; [2] стор. 54–79; [3] стор. 23–34.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом. Дискурс як категорію організації мовного коду в спілкування. Типи дискурсів. Текст і дискурс. Мовленнєвий жанр.

Література [1] стор. 136–169; [2] стор. 105–130; [3] стор. 77–83.

Тема 6. Структура мовленнєвого акту (локуція, іллокуція, перлокуція). Перформативи і констатииви. Імплекації та імплікатури дискурсу. Пресупозиція. Непрямий мовленнєвий акт. *Література [1] стор. 169–186; [2] стор. 10–114.*

Тема 7. Складові комунікації пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Стиль спілкування. Мовна особистість. Функціональний стиль мовлення. Етикет спілкування. Регістр як категорія комунікації. Тональність та атмосфера спілкування. *Література [1] стор. 186–212; [2] стор. 159–179.*

Тема 8. Комунікативні девіації. Типологія комунікативних девіацій. Мова як зброя інформаційно-пропагандистської війни.

Література [1] стор. 213–251; [3] стор. 34–75.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1.								
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Предмет і завдання комунікативної лінгвістики. Спілкування як діяльність. Типи спілкування. Моделі комунікації.	8	2	-	6	12	2	-	10
Тема 2. Канали комунікації. Вербальні компоненти комунікації. Невербальні компоненти комунікації. Форми мовного спілкування.	12	4	-	8	11	1	-	10
Тема 3. Комунікативний акт. Компоненти комунікативного акту.	12	4	-	8	11	1	-	10
Тема 4. Мовна й комунікативна компетенція. Залежність комунікативної компетенції від комунікативних інтенцій, дотримувannya комунікативних стратегій, знання особистості співбесідника, врахування психологічних особливостей адресата, контролю мовленої поведінки. Складові комунікативної компетенції.	12	4	-	8	11	2	-	9
Контрольний тест	1	1	-	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	45	15	-	30	45	6	-	39
Змістовий модуль 2.								
Тема 5. Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом. Дискурс як категорію організації мовного коду в спілкування. Типи дискурсів. Текст і дискурс. Мовленнєвий жанр.	10	4	-	6	10	2	-	8
Тема 6. Структура мовленнєвого акту (локуція, іллокуція, перлокуція). Перформативи і констатииви. Імплекації та імплікатури дискурсу. Пресупозиція. Непрямий мовленнєвий акт.	10	4	-	6	9	2	-	7
Тема 7. Складові комунікації пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Стиль спілкування. Мовна	8	2	-	6	9	1	-	8

особистість. Функціональний стиль мовлення. Етикет спілкування. Регістр як категорія комунікації. Тональність та атмосфера спілкування.								
Тема 8. Комунікативні девіації. Типологія комунікативних девіацій. Мова як зброя інформаційно-пропагандистської війни.	8	2	-	6	8	1	-	7
Підготовка рефератів	6	-	-	6	9	-	-	9
Круглий стіл «Інформація-комунікація»	3	3	-	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	15	-	30	45	6	-	39
УСЬОГО ГОДИН	90	30	-	60	90	16	-	74

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – *0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);*
- написання рефератів, (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – *мінімум 15 годин на 1 роботу;*
- підготовка до контрольних заходів – *(15-30) год. на 1 захід.*
-

Проекти:

1. Комунікативні технології і мова
2. Зміна мовної поведінки українців на протязі війни.
3. НЛП як потенційна зброя в інформаційній війні.
4. Маніпуляція свідомістю мас.
5. Війна і зміна української мови.
6. Англо-українська взаємодія на сучасному етапі.
7. Комунікативні складові назв зброї українською, англійською, російською мовами.
8. Комунікативні особливості організацій і функціонування блогів як комунікативних жанрів Інтернету.
9. Фейки: кодування інформації, способи розпізнавання фейкових новин, технологія створення, типологія.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до аудиторних занять – лекцій	30	23
2.	Виконання письмових завдань	10	20
3.	Підготовка глосарію термінів з дисципліни	10	10
4.	Підготовка модульних контрольних робіт	10	10
5.	Підготовка реферату до презентації у форматі круглого столу	10	10
6.	Підготовка до екзамену	5	5
	Разом	60	78

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання для всіх видів занять у межах дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики» є:

- робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;
- демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;
- лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого - спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);
- ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;
- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;
- методи контролю і самоконтролю:
- фронтальне опитування;
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- репродуктивний метод;
- проблемного викладу;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

До переліку типових методів демонстрування результатів виконання навчальних робіт в процесі проведення поточного контролю, оцінювання результатів самостійної роботи, підсумкової атестації (екзамен наприкінці 5 семестру) з курсу «Основи комунікативної лінгвістики» відносяться:

- а) усні відповіді на практичних заняттях; відповіді на запитання і участь в обговоренні питань, які передбачені програмою курсу;
- б) виконання практичних поточних завдань;
- в) написання рефератів;
- г) укладання глосаріїв;
- д) створення понятійних схем;
- ж) виконання поточних тестів;

- з) виконання контрольних тестів;
- і) участь у конференціях;
- й) участь в дослідницькій роботі кафедри;
- к) екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту (за його наявності). У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100 балів (у разі відсутності заключного іспиту). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту (при його наявності) в загальній системі оцінок - **40 балів**. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту (за його наявності).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському, практичному/лабораторному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на лекційних заняттях	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 5 балів.</i>

Глосарій	Критерії оцінювання
15-11	Глосарій виконано в належний термін. Глосарій є самостійною роботою. Глосарій правильно структурований (алфавітний порядок, тематично розподілений, охоплює всі вивчені теми, показує терміни українською, англійською мовами і адекватні дефініції).
10-6	Глосарій виконано в належний термін. Глосарій є самостійною роботою. Глосарій правильно структурований, але охоплює 75% ключових термінів.
5-1	Глосарій виконано з порушенням термінів. Глосарій виконано за прототипом, не є самостійною роботою. Відмічено багато помилок: неправильна структура

	словника, недостатня кількість термінів, фактичні помилки у дефеніціях.
0	Студент не виконав роботу.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 15 балів.</i>

Реферат	Критерії оцінювання
15-11	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає мету, тип, завдання, план і раціонально розв'язує. Робота відповідає встановленим вимогам.
10-6	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає мету, тип, завдання, план і раціонально розв'язує. Робота відповідає встановленим вимогам.
5-1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Складений реферат містить неточності у висновках.
0	Студент не виконав роботу.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 15 балів</i>

МКР	Критерії оцінювання
10-6	Роботу виконано в належний термін. Представлено 98%- 100% правильних відповідей. Завдання 2 і 3 виконано творчо, здійснено самостійну пошукову роботу, зроблено узагальнення, сформульовано висновки.
5-1	Роботу виконано в належний термін. Представлено 75%- 90% правильних відповідей. Завдання 2 і 3 виконано не самостійно, не здійснено пошукової роботи, не зроблені узагальнення і не сформульовані висновки.
0	Студент не виконав роботу.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 20 балів.</i>

Поточний модульний контроль у форму тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на лекційних заняттях	5 балів x 7 =35 балів	5 балів x 1 год =5 балів 5 балів x 6 год =30 балів <i>Всього 35 балів</i>
Глосарій термінів з дисципліни	15 балів	15 балів
Реферат	15 балів	15 балів
Участь в обговоренні круглого столу	14 балів	14 балів
Поточний модульний контроль	2x10 балів=20 балів	2x 10 балів=20 балів
Залік	1 бал	1 бал
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

	Денне відділення		Заочне відділення	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Опрацювання тем, виконання поточних тестів	15	Опрацювання тем	15

ЗМ 2	Опрацювання тем, виконання поточних тестів	20	Опрацювання тем	30
	Глосарій термінів з дисципліни	15	Глосарій термінів з дисципліни	15
	Реферат	15	Реферат	15
	Підготовка самостійного завдання для круглого столу	14	Підготовка самостійного завдання для круглого столу	14
ПМК	виконання двох МКР	20	виконання двох МКР	20
Підсумковий контроль	Залік	1	Залік	1
Сума		100		100

9. Засоби навчання

У якості наочного матеріалу під час лекційних занять використовуються схеми.

Для поглибленого вивчення дисципліни рекомендується систематичне опрацювання фахового журналу: «Мовознавство». З метою роз'яснення найбільш складних питань дисципліни та підвищення якості виконання індивідуального завдання слід проводити групові та індивідуальні консультації за розкладом кафедри.

Під час проведення контрольних заходів рівень засвоєння матеріалу змістового модуля оцінюється шляхом проведення модульних контрольних робіт (МКР), презентація реферату (самостійна робота), глосарію ключових термінів.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – Київ: Вид. центр «Академія», 2004. – 343 с.
2. Семенюк О.А. Парацук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації. – Київ: Вид. центр «Академія», 2010. – 240 с.
3. Славова Л. А. Типологія комунікативних невдач (на матеріалі сучасного англійського мовлення) / Л. А. Славова. – Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І.Франка, 2005, – 107 с.

Допоміжна

1. Ажнюк Б. Мовна ідеологія: соціолінгвістичний зміст концепту. Мовознавство. 2024. №1. С. 3 - 17.
2. Ажнюк Л. Мова ворожнечі і політкоректності у сучасній суспільно-політичній комунікації. Мовознавство. 2024. № 2. С. 9 – 23.
3. Голубовська І. О. Етичні особливості мовних картин світу / І. О. Голубовська. – Київ: Логос, 2004, - 284 с.
4. Даниленко Л. Пам'ять у лінгвістичному і соціокультурному вимірах. Мовознавство. 2024. N 1. С. 30 - 38.
5. Дейк Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация. / Т. А. Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – 308 с.
6. Зеленін В.В. По той бік правди: нейролінгвістичне програмування як зброя інформаційно-пропагандистської війни. - К.: Вид-во "Люта справа", 2015. - 384 с.
7. Кобякова І. К. Креативне конструювання вторинних утворень в англomовному дискурсі / І. К. Кобякова. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 128 с.
8. Науменко Л. П. Основи теорії мовної комунікації: Пратикум для студентів-філологів / Л. П. Науменко. – К. : РВУ «Національний університет», 2005. – 72 с.
9. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – К. : Вид. центр «Київський університет», 1999, – 308 с.

10. Приходько Г. І. Оцінка і комунікація / Г. І. Приходько. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2013. – 168 с.
11. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд) / О. О. Селіванова. – К. : Укр. фітосоціологічний центр, 1999. – 148 с.
12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля –К, 2006. - 716 с
13. Селігей П.О. Глобалізація і проблеми збереження мовного різномайття. Мовознавство. 2022. № 4. С. 3 - 21.
14. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність / К. С. Серажим. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2002. – 392 с.
15. Серль Дж. Р. Классификация иллокутивных актов / Дж. Р. Серль // Новые в зарубежной лингвистике – Вып. 17. Теория речевых актов. – М. : Прогресс, 1986. С. 170-194. Сусов И. П. Лингвистическая прагматика / И. П. Сусов. – Винниця: НОВА КНИГА, 2009. – 272 с. Ткачук В. М. Категорія суб'єктивної модальності / В. М. Ткачук. – Тернопіль: Підручники й посібники, 2003. – 240 с.
16. Тараненко О. Російсько-українська війна і українська мова. Мовознавство. 2023. № 3. С. 3 - 29.
17. Тараненко О. Російсько-українська війна і українська мова. Мовознавство. 2024. N 4. С. 3 - 25.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. <http://www.philology.ru/linguistics1.htm>
2. <http://www.philology.ru/linguistics3.htm>
3. <http://www.e-lingvo.net>

Розробник: Філіппова Ніна Михайлівна, канд. філол. наук, проф. НУК, доц. кафедри прикладної лінгвістики

Відпис

Питання до модульного контролю

Змістовий модуль 1

1. Поясніть сутність комунікативної лінгвістики.
2. Охарактеризуйте базові поняття комунікативної лінгвістики.
3. Визначте найважливіші категорії комунікативної лінгвістики, пов'язані з організацією спілкування; з організацією мовного коду; із зовнішнім впливом на спілкування; з міжкультурною комунікацією.
4. Визначте прикладні аспекти комунікативної лінгвістики.
5. Охарактеризуйте зв'язки комунікативної лінгвістики з іншими науками.
6. Сформулюйте предмет і завдання комунікативної лінгвістики як навчальної дисципліни.
7. Яка роль курсу комунікативної лінгвістики в підготовці вчителів-словесників?
8. Охарактеризуйте найважливіші методи комунікативної лінгвістики.
9. Які співвідношення існують між поняттями «спілкування» і «комунікація»? Яке з них є більш загальним?
10. Яка роль комунікації в суспільстві?
11. У чому полягають основні відмінності спілкування людей і тварин?
12. Чому спілкування вважають різновидом діяльності? Які складові діяльності загалом і мовленнєвої діяльності зокрема?
13. Охарактеризуйте типи спілкування (комунікацій).
14. Який вплив персоналізації на сучасні процеси міжособистісного спілкування?
15. Які риси притаманні міжособистісному спілкуванню.
16. Охарактеризуйте найважливіші типи моделей комунікації.
17. Чому трансакційні моделі спілкування вважають найоптимальнішими для опису «живих» процесів мовленнєвої взаємодії людей?
18. Охарактеризуйте найважливіші компоненти і засоби комунікації.
19. Чому важливо враховувати чинник комунікативного шуму в спілкуванні?
20. Яку інформацію несуть невербальні компоненти спілкування?
21. У чому сутність проксеміки? Опишіть її роль у комунікації.
22. Визначте роль контексту і ситуації в спілкуванні.
23. Обґрунтуйте важливість зворотного зв'язку у спілкуванні.
24. Охарактеризуйте форми, у яких здійснюється мовленнєве спілкування.
25. Які особливості монологічного мовлення?
26. Сформулюйте найважливіші принципи організації діалогу.
27. Охарактеризуйте типи діалогів.
28. Яка роль невербальних компонентів та мовчання в діалозі?
29. У чому виявляється специфіка полілогу і спілкування в малих мовних групах?
30. Наведіть приклади впливу лідера на комунікативну поведінку членів малої мовної групи.

Змістовий модуль 2

1. Охарактеризуйте складові комунікативного акту.
2. Сформулюйте прагматичні аспекти спілкування, пов'язані з особою адресанта; з особою адресата; із взаєминами між учасниками спілкування; пов'язані із ситуацією спілкування.
3. Які аспекти спілкування визначають соціальні ролі його учасників?
4. Охарактеризуйте основні типи комунікативних ролей.
5. Як співвідносяться поняття «комунікативна роль» й «комунікативна позиція»?
6. Який вплив гендерних чинників на перебіг спілкування? Сформулюйте найважливіші відмінності комунікативної поведінки чоловіків і жінок.
7. Яка роль інтенцій мовця в межах КА?
8. Яке місце стратегії в розгортанні міжособистісної комунікації?

9. Сформулюйте роль комунікативної компетенції в спілкуванні.
10. Охарактеризуйте найважливіші складові комунікативного кодексу.
11. Визначте різницю між поняттями «принципи», «правила», «максими» і «конвенції» спілкування.
12. У чому сутність принципу етикетності спілкування?
13. У чому полягають комунікативні особливості мовленнєвого жанру?
14. Поясніть, чому мовленнєвий жанр вважають власне лінгвістичною категорією дискурсу, комунікації загалом.
15. Як співвідносяться поняття «дискурс» та «мовленнєвий жанр»?
16. Охарактеризуйте найважливіші прагматичні складові мовленнєвого акту. Чому іллокуцію вважають ключовим поняттям теорії мовленнєвих актів?
17. Як співвідносяться поняття «мовленнєвий жанр» і «мовленнєвий акт»?
18. У чому сутність перформативів та яка їх комунікативна специфіка?
19. Поясніть сутність поняття «імплікатури дискурсу».
20. Якими комунікативними ознаками відрізняються прямі й непрямі мовленнєві акти?
21. З'ясуйте сутність пресупозиції мовленнєвого акту. Які комунікативні ознаки їй властиві? Назвіть типи пресупозицій.
22. Охарактеризуйте роль у комунікації контекстуальних і ситуативних чинників.
23. Обґрунтуйте роль індивідуального стилю спілкування.
24. У яких параметрах комунікації найповніше виявляється мовна особистість?
25. Охарактеризуйте основні типи мовних особистостей.
26. Проаналізуйте найважливіші особливості усного й писемного спілкування.
27. Які характеристики спілкування визначають тип реєстру?
28. Що таке тональність спілкування і які чинники комунікації впливають на формування типів тональності?
29. Охарактеризуйте чинники, які впливають на формування атмо-сфери спілкування.
30. Охарактеризуйте найважливіші типи комунікативних невдач, пов'язаних з особою адресанта; особою адресата; процесом комунікації, з особливостями використання каналів спілкування.